

TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI TARKAN KADOOĞLU

2017 yılı değerlendirmesi ve 2018 beklenti ve öngörüler:

- **2017 yılı genel değerlendirme**

2017 yılı küresel ekonomilerin geçmiş döneme kıyasla daha olumlu bir ortam içinde olduğu bir yıl oldu. İçinde bulunduğumuz bu ılımlı küresel büyüme ortamında, Türkiye de gösterdiği büyüme performansı ile öne çıktı. Bu göstergelere göre yılsonunu yüzde 6'lar düzeyinde (ve hatta daha bile yüksek) bir büyüme ile kapatacağımızı söyleyebiliriz. Büyümede yılsonunda belirlenen hedefleri aşacağımızı öngörülse de, 2018-2020 Orta Vadeli Plan (OVP) çerçevesinde düşünüldüğünde birtakım olumsuzluklarla karşılaşmamız muhtemel. Bu durumun kontrol altına alınması ihtiyacı, önümüzdeki dönemde büyümenin kalitesinde, devamlılığında ve verimlikte dikkat edilmesi gereken alanlar olacaktır.

Ülkemizin gösterdiği büyüme rakamları iş dünyasında moral ve motivasyon yaratmıştır. Bununla birlikte 2017 yılı, enflasyon ve işsizlik rakamlarının çift hanede seyredeceği bir yıl olacak gibi görünüyor. Öte yandan dış ticaret açığının ilk 10 ayda yüzde 32 artarak 61 milyar dolar olması, cari açığın da 39,3 milyar dolara yükselmesi; her iki alanın da önemli riskler barındırdığını gösteriyor. Türkiye'nin en önemli sorununun bu verilerle enflasyon ve iktisatta ikiz açık olarak dile getirilen dış ticaret ve cari açık olduğu görülüyor.

Türkiye'nin büyüme performansında, uluslararası kuruluşların da dikkat çektiği KGF uygulamasının başarısı ve reel sektörde yarattığı canlanmanın ana faktör olduğu ortaya çıkıyor. KGF, özel tüketim vergisindeki indirimler, teşvik ve desteklerin, büyüme rakamlarına yaklaşık yüzde 2'lere varan bir katkı yaptığı görülüyor. KOBİ odaklı politikaların büyüme üzerinde çarpan etkisi yarattığını söylemek mümkün. Öte yandan KGF gibi kamu destekli politikaların, kısa vadede büyüme üzerinde olumlu katkılar yaratsa da, maliyet açısından elbette bir bedeli olacağı görülüyor.

- **2018 yılı beklenti, öngörü ve ana reform alanları**

Bütün bu verilerin ışığında, 2018 yılının ekonomik politikalar ve sonuçları açısından birden fazla dengeye dikkat edilmesi gereken hassas bir yıl olacağını düşünüyoruz. 2017 büyümesinin devamlılığı ve Türkiye'nin işsizlik sorunuyla mücadele edebilmesi için yüzde 5'in altına düşmemesi, bu seviyeyi korurken, maliye ve para politikası hedeflerinden uzaklaşmadan, finansal piyasalarda oynaklık yaratmayacak bir hareket alanı açması gerekiyor. Bu durum elbette politika yapıcılarını zorlayacak en önemli gelişmeler arasında yer alıyor.

Türkiye'nin hareket alanını genişletebilmesinin yolu, yapısal tarafta verimliliği ve üretkenliği artıracak, potansiyel büyüme hedefini yukarı itecek adımlar atmaktan geçiyor. Önceliklendirilen, iyi anlatılmış ve uygulama kararlılığını ispat eden bir reform haritası, Türkiye'yi 2018 yılında küresel ekonomik risklerden ve finansal piyasa oynaklığından koruyacaktır.

Türkiye'nin hangi alanlarda yapısal reformlara öncelik vereceği konusunda hem resmi kurumlarda hem de iş dünyasında ortak bir anlayış mevcuttur.

Bu noktada geliştirilmesi gereken alanları; **Kurumlar, Eğitim Kalitesi ve İstihdam Piyasası** olarak 3 ana başlıkta sıralayabiliriz. **Kurumlar** açısından; yargı bağımsızlığı, anlaşmazlık halinde kanunların yeterliliği, küçük yatırımcının korunması ve fikri mülkiyet hakları öne çıkmaktadır. **Eğitim ve istihdam piyasası açısından**; çağdaş ve bilimsel bir eğitim sistemi ile nitelikli mesleki eğitim, iş dünyasında kadın istihdamı ve kadınların çok yönlü güçlendirilmesi, gençlerin uzun dönemli istihdam becerilerinin geliştirilmesi ile genç istihdamı üzerine yeni politikalar üretilmesi gerekmektedir. **İş Ortamı**, iş yapma kolaylığı, kayıt dışı ile etkin mücadele, vergi oranları ve KOBİ merkezli politikaları yeni dönem reformlarının odak noktası olmalıdır.

Türkiye ekonomisinde girişimciliğin **yüzde 99'unu KOBİ'lerin** oluşturduğunu göz önüne aldığımızda, büyümenin kalitesini artıracak her reformun temelinde KOBİ'lerin de yer alması gerekiyor. 2018'de büyümede kalite ve verimliliği geçerli kılabilmek için bu yıl raporlarımızda vurguladığımız **“il/bölge özelinde reçetelerde” eğitim odaklı, yaratıcılık odaklı çalışmaların desteklenmesi, kayıt dışı istihdamı ve işgücü maliyetini azaltacak prim teşviklerinin desteklenmesi, çocuk/yaşlı bakımı ve kreş fonunun hayata geçirilerek kadınların işgücüne katılımının artırılması** önerilerimizin hayata geçmesi önem taşımaktadır.

Öte yandan içinde bulunduğumuz dönemi geçmişten ayıran en önemli özellik, dönüşümün hızı, derinliği, ekonomik, sosyal, yönetim ve bireysel alanlarda yarattığı derin etkilerdir. Yeni bir sanayi devrimi olarak da adlandırılan bu dönem, bizim gibi gelişmekte olan ülkeler için önemli bir fırsat yaratmaktadır.

TÜRKONFED'in **“Uzun Vadeli Rekabet Avantajını Artırmak İçin Yeni Nesil Yapısal Reformlar”** olarak adlandırdığı alan; **teknolojik inovasyon** ve **dijital dönüşüm** sürecinin itici unsurlarını içermektedir. Dijital dönüşüm sadece bilgi ve iletişim sektörü üzerinden görülmemeli; dönüşümün çok boyutlu yapısı ve sektörel darboğazları çözme etkisi bütüncül olarak anlaşılmalıdır. Bu yönetim kabiliyeti, **Türkiye'nin Orta Gelir Tuzağı**'ndan kurtulması ve yüksek gelirli ülkeler arasında yer alması için kritik bir yetkinlik olacaktır.

Orta Gelir-Orta Demokrasi ve **Orta Eğitim** tuzaklarını yaratan sebepleri iyi analiz edip, çözümlerini katılımcı bir ruhla hep birlikte çözme kararlılığını göstermemiz, toplumda kutuplaşmanın, ayrışmanın ve cepheleşmenin de önüne geçecektir. Sorunlarımızı 80 milyonun, ortak akıl ve vizyonuyla çözmemiz gerekmektedir. 2018 yılında başta sürdürülebilir büyüme ve verimlilik artışı yoluyla enflasyondan işsizliğe, dış ticaretten cari açığa kadar pek çok alanda ülkemizin 2017 yılından daha iyi bir yıl geçireceğine inanıyoruz. Bu inançla TÜRKONFED olarak çatımız altındaki 28 federasyon, 221 dernek ve 40 bin şirket ile bugüne kadar olduğu gibi 2018 yılında da yüksek motivasyonla **Türkiye için çalışmaya ve Türkiye için üretmeye** devam edeceğiz